

ביבליוגרפיה נבחרת של כתבי מנחם ברינקר

ספרים

- מבעד למדומה: משמעות וייצוג מציאות ביצירה הבדיונית, תל-אביב, הקיבוץ המאוחד, 1980.
- אסתטיקה כתורת הביקורת, תל-אביב, הוצאת משרד הביטחון – האוניברסיטה המשודרת, 1982.
- האם תורת הספרות אפשרית? מאמרים על גבול תורת-הספרות והפילוסופיה, תל-אביב, ספרית פועלים, 1988.
- דרכי החירות: על יצירת ז"פ סארטר, תל-אביב, הוצאת משרד הביטחון – האוניברסיטה המשודרת, 1990.
- עד הסימטה הטבריינית: סיפור ומחשבה ביצירת י"ח ברנר, תל-אביב, עם עובד, 1990.
- סובב ספרות: מאמרים על גבול הפילוסופיה ותורת הספרות והאמנות, ירושלים, מאגנס, 2002.
- מחשבות ישראליות, ירושלים, כרמל, 2008.

ספרים – עריכה משותפת

- שמריהו רבייר, עיונים בפילוסופיה יוונית (עריכה משותפת עם שלמה פינס ושמואל שקולניקוב), ירושלים, מאגנס, 1974.
- עמדות: מבחר מאמרים מתוך הירחון עמדה, 1975-1977 (עריכה משותפת עם ניבה לניר-פלבסקי), רמת-גן, מסדה, 1978.
- מאה שירים לחייל (עריכה משותפת עם חיים גורי ועזרא פליישר), תל-אביב, פרסומי קצין חינוך, משרד הביטחון ההוצאה לאור, 1978.
- ברוך שפינוזה: קובץ מאמרים על משנתו (עריכה משותפת עם מרסלו דסקל ודן נשר), אוניברסיטת תל-אביב, 1979.
- עיונים בתרבות הפוליטית בישראל (עריכה משותפת עם מאיר פעיל ועדי צמח), ירושלים, הבמה לביקורת החברה והתרבות בישראל לזכרו של צביקה דויטש, 1985.
- מחקרי ירושלים בספרות עברית לזכר דן פגיס (עריכה משותפת עם עזרא פליישר ויונה פרנקל), ירושלים, מאגנס, 1988.

עריכת סדרה: "יצירה ויוצרה", ירושלים, כתר (עריכה משותפת)

- החטא ועונשו ודוסטויבסקי: מבחר מאמרים (עריכה משותפת עם רנה ליטוין), 1983.
- המלט ושייקספיר: מבחר מאמרים (עריכה משותפת עם רנה ליטוין), 1983.
- אנה קרנינה וטולסטוי: מבחר מאמרים (עריכה משותפת עם משה גלעד), 1984.

אדיפוס המלך וסופוקלס: מבחר מאמרים (בעריכת דבורה גילולה), 1987.
האודיסיאה והומרוס: מבחר מאמרים (בעריכת גבריאל צורן), 1989.

עריכת סדרה: מעו"ף (מחקר, עיון ופרשנות) (16 ספרים)

רות נבו, הקומדיה השייקספירית, ירושלים, כתר, 1984.
שאול פרידלנדר, קיטש ומוות: על השתקפות הנאציזם, תרגום: ג'ני נבות, ירושלים, כתר, 1985.
לודוויג ויטגנשטיין, על הוודאות, תרגום: עדנה אולמן-מרגלית, מסת מבוא: אבישי מרגלית, ירושלים, כתר, 1986.
ישעיהו ליבוביץ, שיחות על 'שמונה פרקים' לרמב"ם, ירושלים, כתר, 1986.
ז'אן פול סארטר, בודליר, תרגום: אבי וימר, ירושלים, כתר, 1986.
אמיליו סגרה, מקרני רנטגן ועד קוואקים: פיסיקאים מודרניים ותגליותיהם, תרגום: עמנואל לוטם, עורך מדעי: יששכר אונא, ירושלים, כתר, 1986.
ז'אן קלוד ברינגיה, הלמידה האנושית: שיחות עם פיאז'ה, תרגום: דוד ניב, ירושלים, כתר, 1988.
אירווינג האו, פוליטיקה והרומן, תרגום: תמר עמית, ירושלים, כתר, 1989.
פרנסוא ז'אקוב, בין הרצוי למצוי: על האפשרי והממשי, הקדמה: ישעיהו ליבוביץ; תרגום: אורי כץ וישראל אידלוביץ, ירושלים, כתר, 1989.
רפאל פלק, רעיונות מרכזיים בביולוגיה, ירושלים, כתר, 1989.
לויין, קורט, יישוב קונפליקטים ומאמרים בתורת השדה, עריכה מדעית: דוד בר-גל, ירושלים, כתר, 1989.
א"ה גומברייך, אמנות ואשליה: הפסיכולוגיה של הייצוג התמונתי, תרגום: דפנה לוי, עריכה מדעית: מנחם ברינקר, ירושלים, כתר, 1990.
קליפורד גירץ, פרשנויות של תרבויות, תרגום: יואש מייזר, ירושלים, כתר, 1990.
רולאן בארת, מחשבות על הצילום, תרגום: דוד ניב, ירושלים, כתר, 1992.
מישל פוקו, תולדות השגעון בעידן התבונה, תרגום: אהרן אמיר, עריכה מדעית: עדי אופיר, ירושלים, כתר, 1992.
רות קרטון-בלום, בין הנשגב לאירוני: כיוונים ושינויי כיוון ביצירת נתן אלתרמן, הקיבוץ המאוחד, תל-אביב, 1990.

ספרים – עריכה מדעית

משולם גרול, כתבים, א: מקיאבלי, רוסי, קאנט, תל-אביב, ספרית פועלים, 1967.
משולם גרול, כתבים, ב: מארקס, ניטשה, היידגר, תל-אביב, ספרית פועלים, 1969.
א"ה גומברייך, אמנות ואשליה, תרגום: דפנה לוי, ירושלים, כתר, 1988.
ז'אן פול סארטר, הספרות מה היא?, תרגום: אליה גילדין, תל-אביב, הוצאת הדר, 1978.
ז'אן פול סארטר, מחברות המלחמה המדומה: נובמבר 1939-1940, תרגום: מרים טבעון, תל-אביב, זמורה ביתן, 1995.
אנני כהן-סולל, סארטר: ביוגרפיה, תרגום: מכה פרנקל, תל-אביב, דביר, 1996.

ספרים – תרגום ועריכה

- ז'אן פול סארטר, מבחר כתבים בפילוסופיה, תל-אביב, ספרית פועלים, 1972 (מהדורה מתוקנת: 1977).
- ז'אן פול סארטר, אסתטיקה, פסכולוגיה וחברה, תל-אביב, ספרית פועלים, 1972 (מהדורה מתוקנת: 1977).
- ז'אן פול סארטר, הרהורים בשאלה היהודית, תרגום, עריכה ואחרית דבר: מנחם בריןקר, תל-אביב, ספרית פועלים, 1978.

עריכת כתבי עת

- משא, שבועון לספרות ואמנות, 1970-1969.
- עמדה – במה סוציאליסטית לביקורת החברה והתרבות (ירחון בעריכה משותפת עם ניבה לניר), 1978-1975.
- Philosophie de la littérature – Philosophical Aspects of Literary Criticism: Revue Internationale de Philosophie*, No. 162-163, editor: Menachem Brinker. Presses Universitaires de France, 1987.

מאמרים מחקריים

1. "שירת טשרניחובסקי לאור מבקריה", מבפנים, יז, חוברת א-ב, נובמבר 1953, עמ' 175-169.
2. "החלוציות בעם ובספרותנו הצעירה", מבפנים, יז, חוברת ג, פברואר 1954, עמ' 392-381.
3. "תיאור פנומנולוגי של הדמיון", עיון, יג, ב-ג (תשרי תשכ"ג; יולי-אוקטובר 1962), עמ' 209-185.
4. "שפינוזה על ההווה הגדורה ויחסה לזמן ולנצח", עיון, יז, ד (תשרי תשכ"ז; ספטמבר 1966), עמ' 211-193.
5. "לבטי האסתטיקה של סארטר", הספרות, א, חוברות 3-4, 1968-1969, עמ' 640-664 (ונכלל גם במבחר כתבים, תל-אביב, ספרית פועלים, 1972).
6. "מהי 'ספרות' ב'הספרות מה היא'", בתוך: ז'אן פול סארטר, הספרות מה היא?, הוצאת הדר 1978, עמ' 5-20 (נכלל גם במבצע למדומה, עמ' 41-54).
7. "סארטר והשאלה היהודית: מקץ שלושים שנה" (אחרית דבר בתוך הרהורים בשאלה היהודית מאת ז'אן פול סארטר), תל-אביב, ספרית פועלים, 1978, עמ' 89-106.
- 7a. "El encuentro entre el antisemita y el judio segun Sartre," *Dispersion y Unidad*, 22-23, 1978.
- 7b. "Sartre on the Jewish Question: A Critical Analysis," *The Jerusalem Quarterly*, 10, Winter 1979, pp. 117-132.
- 7c. "La Rencontre de L'Antisemite et de Juif d'apres Jean Paul Sartre," *Sillages*, 1, November, 1979, pp. 93-108.

- 7d "Сартр и Евреи", *Время Искать*, 2001, כרך 5, עמ' 5-16.
- 8 "Transhistoricity and the Impossibility of an Aufhebung: Remarks on J.P. Sartre's Philosophy of History," in: Yirmihayu Yovel (ed). *The Philosophy of History and Action: Papers Presented at the First Jerusalem Philosophical Encounter*, 1974. D. Reidel Publishing House and the Magnes Press, 1978, pp. 191-198.
- 9 "Aesthetic Illusion", *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, Vol. 36, No. 2, Winter, 1978, pp. 191-196.
- 9a "אשליה אסתטית" (גירסה עברית מורחבת), **סובב ספרות**, עמ' 3-15.
- 10 "שפינוזה על המדינה הטובה ועל אוטופיה", בתוך: מנחם ברינקר, **מרסלו דסקל ודן נשר (עורכים)**, **ברוך שפינוזה: קובץ מאמרים על משנתו**, אוניברסיטת תל-אביב, 1979, עמ' 94-105.
- 11 "ניטשה והניטשיאניות ביצירתו הסיפורית של ברנר", **דברי הקונגרס העולמי למדעי היהדות**, 8 (ג), 1981, עמ' 241-245 (נכלל בהרחבה בעד הסימטה הטבריינית, עמ' 139-149).
- 12 "Verisimilitude, Conventions and Beliefs", *New Literary History*, Vol. xiv, No. 2, Winter 1983, pp. 253-268.
- 12a "דומות, ריאליזם, קונבנציות" (גירסה עברית מורחבת), **סובב ספרות**, עמ' 72-91.
- 13 "On Realism's Relativism: A Reply to Nelson Goodman," *New Literary History*, Vol. xiv, No 2 (Winter 1983), pp. 273-276.
- 13a "על יחסיות הריאליזם" (גירסה עברית), **סובב ספרות**, עמ' 147-150.
- 14 "Farce and the Poetics of the Vraisemblable", *Critical Inquiry*, Vol 9 No 3 (March 1983) 565-578.
- 14a "פארסה והפואטיקה של המסתבר" (גירסה עברית בשניוים קלים), **סובב ספרות**, עמ' 43-60.
- 15 "פנומנולוגיה וספרות: רומן אינגרדן ו'הגישה האסתטית ההולמת' ליצירת הספרות האמנותית, עיון, ל"ג, תשמ"ד (1984), עמ' 137-155. נכלל בסובב ספרות.
- 15a "Roman Ingarden and the Appropriate Aesthetic Attitude to the Literary Work of Art," *Poetics Today*, Vol. 5 No 1, 1984, 129-148.
- 16 "מקומו של הניגוד 'טבעי-קונבנציונאלי' בביקורת ובתיאוריה", **הספרות** 33 (1984), עמ' 11-20.
- 16a "Le naturel et le conventionnel dans la theorie et la critique," *Litterature*, Paris, 57 (1985), 17-30.
- 17 "On the Ironic Use of the Myth of Job in Y.H. Brenner's 'Breakdown and Bereavement,'" *Biblical Patterns in Modern Literature*, 1984, pp. 115-126.
- 18 "Theme et interpretation," (Traduit de l'Anglais par Angela Armstrong et Claude Bremond), *Poetique*, no. 64 (Novembre 1985), pp. 435-443.

- "Theme and Interpretation," in: Verner Sollors (ed.), *The Return of Thematic Criticism* (Harvard English Studies – Series), 18, Harvard University Press, 1993, pp. 21-37.
- Reprinted in: Claude Bremond, Joshua Landy and Thomas Pavel (eds.), *Thematics: New Approaches*. State University of New York Press, 1995, pp. 33-44.
- 18c. תְּמָה ופרשנות" (גירסה עברית), **סובב ספרות**, עמ' 220-231.
19. "Sartre's Basic Ontology of Art," *Lier en Boog: Journal for Aesthetics and the Philosophy of Culture*, Amsterdam, vol. 5, issue 2, pp. 140-149.
20. "On the Discrimination of Realisms," *Journal of Comparative Literature and Aesthetics*, A Vishvanatha Katiraja Institute Publications, Orissa, India, Vol 6, Nos 1-2, 1986, pp. 13-21.
21. "יהודיותו של ברנר", **דברי האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים**, ו (8) תשמ"ו, עמ' 211-228 (נכלל בהרחבות רבות בעד הסימטה הטבריינית).
- 21a. "Brenner's Jewishness," *Studies in Contemporary Jewry*, 4 (1988), pp. 232-249.
22. "Realism, Pragmatism and Literaey Theory," *Revue Internationale de Philosophie*, Presse Universitaires de France, Vol. 162-163, 1987, pp. 347-363.
- 22a. נכלל בשינויים ותחת הכותרת "תורת ספרות מדעית והבעיה הפרשנית בפילוסופיה", **סובב ספרות**, עמ' 153-168.
23. "ברנר כמבקר מבפנים של תנועת הפועלים", בתוך: פנחס גינוסר (עורך), **הספרות העברית ותנועת העבודה**, הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, 1989, עמ' 45-54.
24. "אריסטו והאשליה הרפרנציאלית", **דפים למחקר בספרות**, 8, 1991 עמ' 27-34 (נכלל בסובב ספרות, עמ' 35-42).
25. "Interpretation and Otherness in the Philosophy of Art," *Iyun*, 42, January 1993, pp. 29-36.
- 25a. גירסה עברית תחת הכותרת: "נוכחות האחר בפרשנות", **סובב ספרות**, עמ' 258-263.
26. "The Influence of Nietzsche on the Hebrew Writers of the Russian Empire," in: Bernice Glatzer-Rosenthal (ed.), *Nietzsche and Soviet Culture*, Cambridge University Press: Cambridge, 1994, pp. 393-413.
- 26a. "Nietzsche Einfluss auf Hebraische Schriftsteller des Russischen Zarenreichs", *Monographien und Texte Zur Nietzsche – Forschung*, Band 36, Walter de Gruyter, Berlin and New York, 1997, pp. 35-53.
- 26b. "ניטשה והסופרים העבריים: ניסיון לראייה כוללת", בתוך: יעקב גולומב (עורך), **ניטשה בתרבות העברית**, ירושלים, מאגנס, 2002, עמ' 131-160.
- 26c. "Nietzsche und die hebräischen Schriftsteller um die Jahrhundertwende," *Krisenwahrnehmungen im Fin de siècle*, 1997, pp. 101-117.
- 26d. "Nietzsches Einfluss auf hebräische Schriftsteller des russischen Zarenreichs," *Jüdischer Nietzscheanismus* (1997), pp. 35-52.

27. "Sartre's Short Novel 'The Childhood of a Leader' and its Relation to his Philosophy," in: Leona Toker (ed.), *Commitment in Reflection: Essays in Literature and Moral Philosophy*, New York, Garland, 1994, pp. 101-120.
28. "Philosophical Implications of Gombrich's Theory of Illusionistic Representation," in: Richard Woodfield (ed.), *The Gombrich Project*, Manchester University Press, 1995, pp. 43-60.
- 28a. "היש לתורתו של גומבריך על אמנות אשלייתית השלכות פילוסופיות?" **סובב ספרות**, עמ' 16-34.
29. "ניטשה והיהודים", **עיון**, 48, 1999, עמ' 446-421 (נכלל גם במחשבות ישראליות, עמ' 61-99).
- 29a. "Nietzsche and the Jews," in: J. Golomb and R. Wistrich (eds.), *Nietzsche – Godfather of Fascism?*, New Jersey: Princeton University Press, 2002, pp. 107-125.
30. "דיוקן ואובייקטיביות במדעי הרוח", **סובב ספרות**, 2000, עמ' 250-257.
31. "כתביה ספרותית וכתביה היסטורית", אדרת לבנימין: ספר היוכל לבנימין הרשב, כרך א, מכון פורטר באוניברסיטת תל-אביב והקיבוץ המאוחד, 2001, עמ' 243-223 (נכלל תחת הכותרת "כתביה ספרות וכתביה היסטוריה" גם בסובב ספרות, עמ' 303-320).
32. "נוכחות הסופר בחברה", **סובב ספרות**, 2000, עמ' 321-332.
33. "Zionist Freedom, Secularization and Nationalism," in: Michael Walzer et al. (eds.), *The Jewish Political Tradition*, Yale University Press, Vol. 2, 2003, pp. 411-417.
34. "Spinoza on Human Desire and the Impossibility of Utopia," in: Yermiyahu Yovel and Gideon Segal (eds.), *Spinoza on Reason and the "Free Man"*. New York: Little Room Press, 2004, pp. 167-182.
35. "The stature of the Writer in Society", *BGU Review*, 1 (2005), <http://web.bgu.ac.il/Eng/Centers/review/spring2005>
36. "זמן וצורה ספרותית: על השיר 'ערבות בכות' מאת שאול טשרניחובסקי", בתוך: חנן חבר (עורך), **רגע של הולדת: מחקרים בספרות עברית ובספרות יידיש לכבוד דן מירון**, ירושלים, מוסד ביאליק, 2007, עמ' 780-788.
37. "ספרות עברית והיסטוריוגרפיה ציונית", **זמנים: רבעון להיסטוריה**, גיליון 105, חורף 2009, עמ' 16-23.
38. "ספרות עברית כספרות אירופית", **איגרת האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים**, גליון 31, 2009, עמ' 2-6.
39. "מלחמה ושלום ב'מלחמה ושלום' לטולסטוי", בתוך: שלמה אבינרי (עורך), **מלחמה ושלום**, ירושלים, מרכז זלמן שזר לתולדות ישראל, 2010, עמ' 9-21.
40. "אסתטי ולא-אסתטי ביצירת האמנות", **ביקורת ופרשנות**, 42, תש"ע (2010), עמ' 13-7.

41. "Oppression and Violence in Sartre's Thought," in: Adrian Mirvish and Adrian van der Hoven (eds.), *New Perspectives on Sartre*. Cambridge Scholarly Press, 2010, pp. 286-296.
42. "סארטר על דיכוי ואלמות", עיון, נ"ט (59), תשרי תשע"א (אוקטובר 2010), עמ' 21-11.

מאמרים על ספרים ובעקבות ספרים

- "על 'אויב העם' לאיבסן", (חתום: מנחם, ירושלים, חוג עולה), במבחן: ירחון תנועת הנוער המחנות העולים, גליון מ"ח, 15.11.51, עמ' 28.
- "אויבי הדחלילים" (סביב הצגת 'שמו הולך לפניו' ב'הכימה'), (חתום: מנחם, משגב עם), במבחן: ירחון תנועת הנוער המחנות העולים, גליון נ"ו (כסלו-טבת, תשי"ד), עמ' 10.
- "שלומיק וסביבתו" (על חדרה ואני מאת אהרן מגד), משא, 4 (67), 27.4.54.
- "עולמו האפי של היוצר" (על ספרי ברוך קורצווייל), משא, 11 (74), 27.5.54.
- "הספרות ועולם האבות" (על ספרי ברוך קורצווייל), משא, 12 (75), 10.6.54.
- "ילדות וטבע בסיפורי זרובבל גלעד" (על הקובץ וזוירים מאת זרובבל גלעד), משא, 14 (77), 8.7.54.
- "בין 'פרחי אש' ל'שירי חותם' (על שני ספרי השירה הראשונים מאת חיים גורי), משא, גיליון כפול לראש השנה, 23.9.54.
- "בין חוויה לשיפוט" (על משנתה האסתטית של פפיטה האזרחי בספרה 'הפעילות המתבוננת'), במה, 33 (86), אביב תשכ"ז (1967) עמ' 67-76.
- "איזון מאוים ומופרך" (על מול היערות מאת א.ב. יהושע) משא-למרחב, 21, 24.5.68.
- "מחקרים חדשים בפואטיקה האריסטוטלית" (על ספרו של פרופ' נתן שפיגל תורת הפיוט לאריסטו, מימסיס וקתארסיס), משא-דבר, 8, 28.1.72.
- "האמנות האפולינית – חידתה ותחבולתה" (על האידיליה של טשרניחובסקי מאת יוסף האפרת), משא-דבר, 14, 10.3.72.
- "סכימה של הטראגדיה" (על ספרה של דורותיאה קרוק 'סודות הטראגדיה'), סימן קריאה, 1, 1972, עמ' 310-313.
- "ספרי מנהיגים" (על ספרה של גולדה מאיר תחת דגל העבודה ועל ספרי מנהיגים בכלל), עמדה, 1, ספטמבר 1974.
- "ישעיהו לייבוביץ: האנליזה והפולמוס" (על הספר 'יהדות, עם יהודי ומדינת ישראל'), בתוך: אסא כשר ויעקב לוינגר (עורכים), ספר ישעיהו לייבוביץ: קובץ מאמרים על הגותו ולכבודו, פפירוס, אוניברסיטת תל-אביב, תשל"ז, 90-99. נכלל גם במחשבות ישראליות, עמ' 49-59).
- "מבנה הטראגדיה לפי אריסטו (ושייקספיר)" (על ספרה של שרה הלפרין 'על הפואטיקה לאריסטו'), הספרות, 29, 1979, עמ' 153-154.
- "אחרית דבר" בקובץ סיפוריו הקצרים של ז'אן פול סארטר אינטימיות, תל-אביב, הוצאת הדר, 1980.

"ההשלכות הפוליטיות של תורת ניטשה" (על ספרו האנגלי של דויטויילר [Deuirweilwer] *Nietzsche and the Politics of Aristocratic Radicalis* [The University of Chicago, 1993], הארץ-ספרים, 12.4.1994 (נכלל במחשבות ישראליות, עמ' 95-100).
 "מפגשים הרי פורענות של הרוח והפוליטיקה" (על ספרו של הנס סלוגה [Sluga]), *Heidegger's Crisis: Philosophy and Politics in Nazi Germany*, Harvard University Press, 1993, הארץ-ספרים, 13.7.1994 (נכלל במחשבות ישראליות, עמ' 101-109).
 "בלתי מספיק באוניברסליות" (על ספרו של זאב שטרנהל בניין אומה או תיקון חברה?), הארץ-ספרים 5.7.95 (נכלל גם במחשבות ישראליות, עמ' 151-162).
 "הפוסט-ציונות למיניה" (על כתב-העת 'אלפיים', 14; על הספר ציונות: פולמוס בן-זמננו: גישות מחקריות ואידיאולוגיות בעריכת פנחס גינוסר; ועל הספר זהבם של היהודים: ההגירה היהודית המחתרית לארץ ישראל מאת עדית זרטל, הארץ-ספרים. 21.10.97.
 "משורר חסום" – פתח דבר לספרו של יעקב סימן-טוב רחוק וכאן, סיפור ירושלמי, תל-אביב, עם עובד, 1999, עמ' 7-11.
 אחרית דבר להוצאה מחודשת של שכול וכשלון מאת ברנר, תל-אביב, הקיבוץ המאוחד, 2002, עמ' 247-252.
 "שירה המתחדשת תדיר" – פתיח לכל השירים ושירים חדשים, מאת נתן זך, תל-אביב, הקיבוץ המאוחד, 2010.

מאמרים קצרים ורשימות

"פרויד, הנאציזם והפרס" (חתום: מ.ב.ק-ר), מאמר עורך במשא-למרחב, 29, 4.7.1969.
 "על התועלת שתביא התזמורת הפילהרמונית בנסיעתה ליוון" (חתום: מ.ב.ק-ר), מאמר עורך במשא-למרחב, 32, 25.7.1969.
 "מפגני גוף ורוח כאירועים" (חתום: מ.ב.ק-ר), מאמר עורך במשא-למרחב, 35, 15.8.1969.
 "המלחמה בספרות: ללא 'גיוס' וללא 'פרספקטיבה'" (חתום: מבקר), מאמר עורך בגיליון מיוחד המוקדש לכתיבה על המלחמה בספרות, משא-למרחב, 40, 12.9.1969.
 "פרס נובל לסמואל בקט" (חתום: מבקר), מאמר עורך במשא-למרחב, 47, 7.11.1969.
 "קולקובסקי בירושלים" (חתום: מבקר), מאמר עורך במשא-למרחב, 1 (55), 1.1.1970.
 "לאה גולדברג ז"ל" (חתום: מבקר), מאמר עורך במשא-למרחב, 4 (58), 22.1.1970.
 "פרידה מעגנון" (חתום: י.ב.), מאמר עורך עם מותו של עגנון במשא-למרחב, 8 (62), 20.2.1970.
 "פחות 'תרבות'", עמדה, 2, אוקטובר 1974, עמ' 17.
 "על סימון דה בובואר עם קבלתה את פרס ירושלים" – מבוא לתרגום מסתה עין תחת עין, עמדה, 6, מארס 1975.
 "מוסר ופוליטיקה", סימן-קריאה, 14, 1981, עמ' 10-11.
 "ריחוק והזדהות ביצירת ברנר" (עם זכייטו של א.ב. יהושע בפרס ברנר), משא, מאי 1983.
 "ברנר כמבקר מבפנים של תנועת הפועלים", בתוך: פנחס גנוסר (עורך), הספרות העברית ותנועת העבודה, הוצאת הספרים של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, באר-שבע, 1989, עמ' 45-53.

"תולדות היופי במערב", מחשבות, 59, 1990, 9-13 (נכלל גם בגלריה של מאמרים, משרד החינוך, האגף לתכניות לימודים, תש"ס, 2000, עמ' 23-30).
 "מחשבות על הזולת" (לכבוד מרסל דיבואה), עיון, מ"ה, תשנ"ז, עמ' 480-481.
 "על ארווין האר", מקרוב, 2, 1998, עמ' 122-123.
 "יחודו של החילוני היהודי", מחשבות ישראליות, עמ' 39-47.
 "עד היכן יכולה שירה להגיע?" (על תרגומי ייטס), הארץ-תרבות וספרות, 13.2.2009.

מאמרים בשאלות חברה, מדינה ותרבות

"שטח הפקר: דו"ח על מצבם של חולי נפש בישראל" נכתב ביחד עם אורי פינס, דבר השבוע, גיליון 48, 27.11.1970, עמ' 5-7, 24-25; וגיליון 49, 12.12.1970, עמ' 10-11, 26-27.

המצע של רשימת "מוקד" לבחירות לכנסת השמינית, הפרק על הציונות המדינה והשלום, נכתב יחד עם אבישי מרגלית ומאיר פעיל, החוכרת של ועדת הבחירות המרכזית של הבחירות, דצמבר 1973.

"על הסולידריות", "בעלות חברתית ודמוקרטיה" – שני מאמרי פתיחה לבירור בנושא הסוציאליזם, עמדה, חוב' 7 וחוב' 8, אפריל-יוני 1975. נכללו גם במחשבות ישראליות, עמ' 188-203.

"על זכויות האזרח בישראל: חילופי דברים עם נועם חומסקי", עמדה, 13, מארס 1976 (נכללו גם במחשבות ישראליות, עמ' 175-188).

"לא על השלום לבדו", עמדה, 17-18, אוגוסט-ספטמבר 1976.

"אין נחמות קלות" (על המהפך), עמדה, 22, יוני 1977.

"אחרי הציונות", סימן-קריאה, 19 (1985), עמ' 21-29; ונכלל – עם נספח בשם "אחרי אחרי הציונות" – במחשבות ישראליות, עמ' 19-37.

"The end of Zionism? Thoughts of the wages of success," *Dissent*, 32, 1 (1985), pp. 77-82

"על גבולות 'מלחמת התרבות' בישראל", סקירה חודשית, ירחון לקציני צה"ל, ל"ג (6), 1986, עמ' 3-11.

"מגילת הזכויות של רבין" (תגובה למאמר מאת עקיבא אלדר בנושא הבחירות המוקדמות במפלגת העבודה), הארץ, 21.1.1992.

"התרבות ותהליך השלום", תרגימא: בטאון אגודת המתרגמים בישראל, 40, 1998, עמ' 2-7.

"דור המדינה – מושג תרבותי או פוליטי?", בתוך: מלחמות, מהפכות וזהות דורית, עורך: יוסף מאל, מרכז יצחק רבין לחקר ישראל והוצאת עם עובד, 2001, עמ' 143-157.

"הלימודים היהודיים בישראל מנקודת-ראות ליברלית חילונית", בתוך: שלמה פוקס, ישראל שפלר ודניאל מרום (עורכים), מדברים חזון: הזמנה לדין בתכלית החינוך היהודי, ירושלים, כתר, 2006, עמ' 103-136.

"Jewish studies in Israel from a liberal-secular perspective," *Visions of Jewish Education*, (2003), pp. 95-105

"חילוניות יהודית? יש חיה כזאת!" הארץ-ספרים, 17.10.2007.

ערכים אנציקלופדיים

- זמן יהודי חדש: תרבות יהודית בעידן החילון (עורך ראשי: ירמיה יובל; יוזם: יאיר צבן; עורך כללי: דוד שחם), ירושלים, כתר, 2007:
- "הרומנטיקה האירופית והספרות העברית", כרך ג, עמ' 59-71.
- "ניטשה בספרות העברית החדשה", כרך ג, עמ' 190-113.
- "החילון והמודרניזציה של ההגות היהודית", כרך א, עמ' 2-8.
- "זהות יהודית", כרך א, עמ' 35-38.
- "חלוציות", כרך א, עמ' 38-40.
- "שנאה עצמית יהודית", כרך א, עמ' 48-49.
- "אחד העם", כרך א, עמ' 49-51.
- "ברדיצ'בסקי", כרך א, עמ' 64-66.
- "ברנר", כרך א, עמ' 68-69.
- "נחמן סירקין", כרך א, עמ' 90-92.
- "ישעיהו לייבוביץ'", כרך א, עמ' 83-85.
- האנציקלופדיה למדעי החברה (עורך ראשי: דוד כנעני), מרחביה, ספרית פועלים: הקיבוץ הארצי השומר הצעיר, 1963: "פילוסופיית החיים"; "פנומנולוגיה"; "קאנטיאניות".
- האנציקלופדיה העברית, ירושלים, החברה להוצאת אנציקלופדיות, תש"ט-תשמ"ג: "קלאסיציזם"; "ריאליזם בספרות ובאמנות"; "רומנטיקה".
- "י"ח ברנר", העלייה השנייה, כרך ג (אישים), ירושלים, יד בן-צבי, 1997.

תרגומי שירה

- ו"ב ייטס, ארבעה שירים: "לעולם, אל תתן כל הלב", "הכל ידיחני", "לידירה שעבודתה היתה לאין", "מדיניות", מבפנים, כא, 4 (מאי 1959), עמ' 469-470.
- סילביה פלאת, "צבעונים" (שיר), סימן קריאה, 4-3, 1974, עמ' 204-205.
- ו"ב ייטס, שלושה שירים: "רחמי האהבה", "לנערה צעירה", "המלומדים", עכשיו, 60, 1993, עמ' 91-92.
- ו"ב ייטס, שיר: "מדוע לא יצא זקן מדעתו?", אגוז, כתב עת לספרות ולעיון, עורכים: דוד שיץ ולאה דובב, 1, אייר תשכ"ח, עמ' 38.

ראיונות ורביי-שית

- רב-שיח על הספר 'סולם ישראל': חלום ושברו' ללובה אליאב (בהשתתפות ברינקר, בוטרוס אבו מנא, חיים גורי, א"ב יהושע, ניבה לניר-פלבסקי, חביב שמעוני, אריה לובה אליאב), עמדה, 17-18 (אוגוסט-ספטמבר 1976), עמ' 10-17.
- "מסע אל השיגעון וחזרה: סימפוזיון" (מנחם ברינקר, עמנואל ברמן, אורי פינס, יהודה פריד), עמדה, ד (35-36), 1979, עמ' 23-34, 47.

- "א"י העובדת: בדק-בית (מתוך רב-שיח על ערכי תנועת העבודה שנערך במועדון צוותא בת"א), אניטה שפירא, מאיר פעיל, מנחם בריןקר, ששון סומך, אהרן מגד, אהוד בן-עזר, עתון 77, 24, 1980, עמ' 31-35.
- "להתמודד עם סטריאוטיפים" (ראיון עם מנחם בריןקר, שולמית גינגולד-גלבע), עתון 77, 45-44, 1983, עמ' 36-37.
- "יצירה שגברה על יוצרה" – שיחה עם פרופ' מנחם בריןקר בעקבות הספר *אנה קארנינה* וטולסטוי, מבחר מאמרים" (קטעים מתוך ראיון בקול ישראל), ידיעות אחרונות – המוסף לשבת, כח בחשוון, תשמ"ה, 23.11.84, עמ' 20.
- "שפינוזה – הלוחם על חופש האמונה והדעה" – דר-שיח: מנחם בריןקר, ירמיהו יובל, עתון 77, 90, 1987, עמ' 24-26.
- "שיפוט אובייקטיבי באמנות: יש דבר כזה?" – רב-שיח בעקבות ספרו של גבריאל מוקד *השיפוט האמנותי* (מנחה: מני פאר, בהשתתפות גבריאל מוקד, עדי צמח, מנחם בריןקר), ידיעות אחרונות, 7 ימים, ג בחשוון, תשמ"ט, 14.10.88, עמ' 42, 46.
- "לטובת אורח חיים פילוסופי" (שיחת החודש עם מנחם בריןקר), עתון 77, 129, 1990, עמ' 26-31.
- "מה קרה לביקורת?" – רב-שיח בהשתתפות מנחם בריןקר, שמעון זנדבנק, עוזי שביט, יעקב בסר, עתון 77, 143-142, 1991, עמ' 18-21.
- "מוות בטרם עת: על דמותו של הסופר אלבר קאמי, בצירוף הערות והערכות אודות יצירותיו" – בועז כהן, אהרן אמיר, דוד אוחנה, מנחם בריןקר, נסים אלוני, צבי ארד, אילנה המרמן, ידיעות אחרונות – המוסף לשבת, ג' בחשוון תשנ"ג, 30.10.1992, עמ' 24.
- "בין ניהיליזם לטוטליטריות" – רב-שיח על ספרו של דוד אוחנה *מסדר הניהיליסטים* (גדי יציב, שלמה בן-עמי, מנחם בריןקר, דוד גורביץ, דוד אוחנה), עתון 77, 174, 1994, עמ' 14-20.
- "אמן ואמנות, חברה ופוליטיקה והאינטראקציה ביניהם": שיחה עם פרופ' מנחם בריןקר (אלי אברהמי, אלי צור), מפנה: כמה לעניני חברה, 25-24, 1999, עמ' 16-23.
- "לקרוא את מגילת העצמאות", ראיון עם פרופ' מנחם בריןקר, חתן פרס ישראל לחקר הספרות, (בעז נוימן), ידיעות אחרונות, המוסף לשבת – ספרות, ב' באייר תשס"ד, 23.4.2004, עמ' 26-27.